

По едно прѣдание, калето е било прѣвзето отъ неприятеля, слѣдъ като една бабичка му посочила мѣстото, по направление къмъ селото, отъ гдѣто само е било възможно прѣвземането му.

41.

Въ втория завой на р. Бѣли Ломъ, срѣщу дола Деве-барганъ, се спуска платото Орланта, което се стѣснява къмъ жгъла между долината на Лома и Торлашката рѣка, между воденицитѣ Василака и Кая-алтж и послѣ се разширява въ самия завой на р. Ломъ. Къмъ изтокъ (надъ Кая-алтж) се спуска съ отвѣсни скали, и чрѣзъ скалисти стѣпала се снишава на западъ въ долината.

Върху описаното плато сж развалинитѣ на крѣпостъта, нарѣчена

Турско Градище¹⁾

(или Орланта. Карта III).

Най-добрѣ е укрѣпено то къмъ южното плато, на най-тѣсното мѣсто, съ единъ зидъ въ една права (въ посока съ южната крѣпостна стѣна на Българско Градище), която слиза по наклоненъ теренъ отъ скалната стѣна надъ Кая-алтж къмъ юго-западъ; зидътъ се е запазилъ въ видъ на камъненъ насипъ.

Останки отъ крѣпостни зидове се виждатъ и надъ низкитѣ склонове — западенъ и сѣверенъ; отъ изтокъ скалната стѣна е служила за естествено укрѣпление. Имало е двѣ главни порти: до източния край на южната стѣна и до жгъла на западната и сѣверната стѣни, гдѣто пжтьтъ, който е минавалъ прѣзъ крѣпостъта, е слизалъ въ долината.

Въ двѣтъ градища се намиратъ монети отъ разни врѣмена: въ по-голѣмо количество (около 35) сж били намѣрени сребърни монети, подходящи на Егинскитѣ: на едната страна костенурка, а на другата страна грубо изработенъ конъ, скачащъ на лѣво (фиг. 46, 2); римски републикански и императорски монети; македонски на Филипа и Александъръ Велики.

42.

На сѣверъ, надъ воденицата Кривица, въ дѣсното плато на Ломската долина, между два скалисти дола, отъ които източниятъ се спуска отъ Щръкловскитѣ Могили, се издига единъ скалистъ носъ съ остатъци на крѣпостъта

¹⁾ Въ табл. VI. фиг. 48 се вижда западната частъ на Градището.